

J. R. R.
TOLKIEN
MESÉI

Fordította

Békési József, Göncz Árpád, Szántai Zsolt, Vándor Judit

J. R. R.
TOLKIEN
MESÉI

Originally published in the English language by HarperCollins
Publishers Ltd. under the title

Tales from the Perilous Realm © The J.R.R. Tolkien Copyright Trust,
1949

Farmer Giles of Ham © The Tolkien Estate Limited, 1949

Leaf by Niggle © The Tolkien Trust, 1964

Smith of Wootton Major © The Tolkien Trust, 1967

Roverandom © The Tolkien Trust, 1998

Illusztrációk © Alan Lee 2008

J. R. R. Tolkien meséi © Partvonal Könyvkiadó, 2017

Fordítás

Kóborló és a varázsló © Szántai Zsolt

A sonkádi Egyed gazda © Göncz Árpád

A woottoni kovácmester © Békési József

A levél © Vándor Judit

Minden jog fenntartva! Jelen kiadvány sem részben, sem egészben
nem másolható, nem sokszorosítható, sem elektronikus,
sem mechanikai eljárással. Bármilyen felhasználása csak
a kiadó írásos engedélyével történhet.

Változatlan utánnyomás, 4.

Partvonal Könyvkiadó, Budapest, 2020

www.partvonal.hu

Felelős kiadó a Partvonal Könyvkiadó ügyvezetője

Felelős szerkesztő: Baranyi Vivien

Tördelés: Zsankó Adolfina Sarolta

TARTALOM

Kóborló és a varázsló	7
A sonkádi Egyed gazda	107
A woottoni kovácmester	167
A levél	203

KÓBORLÓ
ÉS A VARÁZSLÓ

1.

Egyszer volt, hol nem volt, volt egyszer egy kiskutya, a neve Kóbor. Nagyon kicsike volt és nagyon fiatal, ha nem ilyen, akkor talán okosabb lett volna; nagy örömmel játszott a kertben a napfényben egy sárga labdával, ha ezt nem teszi, akkor talán sosem csinálja meg mindazt, amit megcsinált.

Nem mindegyik öreg, gyűrött nadrágú ember rossz öregember: egynémelyek ószeres emberek, és nekik is van saját kiskutyájuk; némelyikük kertész; és néhányuk, de tényleg csak néhányuk varázsló, akik vakációjuk idején csak úgy kószálnak fel s alá, és valami tennivalót keresnek. Ez az ember, aki most besétált ebbe a történetbe, varázsló volt. Kopottas, ócska kabátban ment végig a kerti ösvényen, a szájában régi pipa, a fején egy régi zöld kalap. Ha Kóbor figyelmét nem köti le annyira, hogy megugassa a labdát, egészen biztos észreveszi a zöld kalap hátuljába dugott kék tollat, és ebből aztán gyanította volna, hogy ez az ember varázsló; minden értelmes kiskutya ezt tette volna. Ám ő nem látta a tollat.

Amikor az öregember lehajolt és felemelte a labdát – azon töprenkedett, hogy narancsszínűvé változtassa, vagy esetleg egy csontocskává, talán egy kis hússá Kóbor számára –, Kóbor felmordult, és így szólt:

– Tedd le! – Még véletlenül sem mondta ki, hogy „légy szíves”.

A varázsló persze, mivel varázsló volt, tökéletesen megértette, amit a kutya mondott, és így válaszolt:

– Hallgass, butus! – Ő sem mondta ki, még véletlenül sem, hogy „légy szíves”.

Ezután a zsebébe dugta a labdát, csak hogy felbosszantsa a kiskutyát, és elfordult. Hát, sajnálattal meg kell mondanom, hogy Kóbor azonnal elkapta fogával a varázsló nadrágjának szarát, és kitépett belőle egy darabkát. Talán magából a varázslóból is kitépett egy picit darabot. Akár így esett, akár nem, az öregember hirtelen megfordult, nagyon dühösen, és felkiáltott:

– Ostoba! Eredj, és változz játékszerré!

Ezután nagyon furcsa dolog vette kezdetét. Kóbor már addig is kicsi kutya volt, de hirtelen még sokkal kisebbnek érezte magát. A fűszálak félelmetesen nagynak tűntek, magasan a feje fölé nyújtóztak, és valahol messze, a fűszálak között, mintha csak valami erdő fái fölé emelkedő reggeli nap lenne, megpillantotta a hatalmas sárga labdát, ami ott hevert, ahová a varázsló ismét ledobta. Hallotta a kapu kattanását, amikor az öregember kiment, de már nem látta a varázslót. Ugatni próbált, de csak valami halk, erőtlen jött ki a torkán; egy hang, ami túlságosan gyenge volt ahhoz, hogy a hétköznapi emberek meghallják; azt hiszem, ezt még egy valódi kutya sem vette volna észre.

Tehát olyan kicsivé vált, hogy – ebben egészen biztos vagyok – ha éppen akkor arra jár egy macska, hát azt hiszi,

hogy Kóbor egér, és megeszi. Cinkes megette volna. Cinkes az a nagy fekete macska volt, aki ugyanabban a házban lakott.

Kóbor a macska, Cinkes pusztá gondolatára félni kezdett; de hamar megfélekedezett a macskáról. Hirtelen eltűnt körüle a kert, és Kóbor érezte, felemelik valahová, de nem tudta, merre, milyen irányba. Amikor ennek a nagy emelésnek, ennek a nagy száguldásnak vége lett, sötétben találta magát, egy csomó kemény dolog között, és ott feküdt egy telitömött dobozban, hosszú, nagyon hosszú ideig. Nem volt sem ennivalója, sem innivalója; de az egészben az volt a legrosszabb, hogy moccanni sem bírt. Először arra gondolt, hogy azért van ez így, mert tele van a doboz, jól beszorították őt a többi holmi közé, de aztán rájött, hogy nappal csak egy kicsit tud mozogni, ezt is csak óriási erőfeszítésekkel képes megtenni, és csakis akkor, amikor senki sem látja. Csak éjfél után bírt járkálni és farkat csóválni, de ezt is egy picit mereven csinálta. Játékszerré változott.

És mivel nem mondta a varázslónak azt, hogy „légy szíves”, most egész álló nap ott kell ülnie, és két mellső lábát felemelve ott kellett kérlelnie. Így maradt, ebben a testhelyzetben.

* * *

Hosszúnak, nagyon hosszúnak tűnő idő múltán, amit sötét-ségben töltött el, egyszer megpróbált ugatni, olyan nagyot kiáltani, hogy az emberek meghallják a hangját. Azután megpróbálta megharapdálni a dobozban lévő többi holmit, azokat az ostoba kis játékállatokat, amelyek tényleg fából vagy ólomból készültek, nem pedig elvarázsolt *valódi* kiskutyák voltak, mint ő. De hiába erősködött: se ugatni, se harapdálni nem bírt.

Aztán egyszer csak jött valaki, felemelte a doboz tetejét, és beeresztette a fényt.

– Jobb lenne, ha ma délelőtt ezek közül néhány állatkát ki-
tennénk a kirakatba, – Harry hallatszott egy hang, és egy kéz
ereszkedett a dobozba. – Hát ez meg honnan van? – csodál-
kozott a hang, amikor a kéz megfogta Kóbort. – Nem emlék-
szem, hogy korábban láttam volna. Ennek semmi keresnivalója
sincs a hárompennys dobozban. Ez egészen biztos... Láttál már
ennyire valóság-hű játékkutyát? Nézd a szőrét, nézd a szemét!

– Tegyel rá hatpennys árcédulát – válaszolta Harry –, úgy
tedd a kirakatba.

Szegény kis Kóbornak egész délelőtt és egész délután ott kel-
lett ülnie a kirakatban, a forró napsütésben, egészen uzsonnáig;
végig ott kellett ülnie, mellső lábait kérlelőn felemelve, kedvesen
és aranyosan – pedig belül most már tényleg mérges volt.

– El fogok szökní az első embertől, aki megvásárol – je-
lentette ki a többi játéknak. – Én valódi vagyok. Nem vagyok
játék, és nem is leszek az! Jaj, bárcsak jönne már valaki, bár-
csak minél hamarabb megvennének! Gyűlölöm ezt a boltot,
mozdulni se tudok, ha így odatesznek a kirakatba!

– És miért akarsz mozdulni? – kérdezték tőle a játékok. –
Mi sem mozdulunk. Sokkal kényelmesebb csak így álldogálni,
és semmire sem gondolni. Minél többet pihensz, annál tovább
élsz. Szóval inkább hallgass! Nem tudunk aludni, amíg be-
szélsz, és néhányunkra nagyon zord idők várnak a bölcsődék-
ben és az óvodákban.

Ennél többet nem mondtak, ezért aztán szegény Kóbor
senkit sem talált, akihez szólhatott volna. Elszomorodott, és
már nagyon sajnálta, hogy beleharapott a varázsló nadrágjába.

* * *

Azt nem tudnám megmondani, hogy a varázsló küldte-e
az édesanyát, hogy vigye el a kicsi kutyát a boltból, vagy

nem ő küldte. Bármi is volt az oka, éppen akkor, amikor Kóbor legszomorúbb volt, az édesanya, karján egy bevásárlókosárral, belépett az üzletbe. A kirakaton keresztül látta meg Kóbort, és arra gondolt, milyen jó lenne egy ilyen kis jószág a fiacskái számára. Három fia volt, ezek közül az egyik különösképpen rajongott a kis fekete-fehér kutyákért. Ezért aztán megvásárolta Kóbort, akit papírba csavarva betettek az édesanya kosarába, azok közé a dolgok közé, amiket uzsonnára vásárolt.

Kóbornak nem kellett sok idő ahhoz, hogy kidugja fejét a papírból. Süteményillatot érzett, de rádöbbsent, képtelen megszerezni a finomságot; tehetetlenül morgott a papírzacskók között, a kosár alján. Csak a rákok hallották meg a hangját, meg is kérdezték tőle, hogy mi baja van. Kóbor mindent elmesélt nekik; arra számított, hogy a rákok majd megsajnálják, de azok csak ennyit kérdeztek:

– Mit szeretnél, hogyan főzzenek meg téged? Előfordult már veled, hogy megfőztek?

– Nem! Engem, ha emlékeim nem csalnak, még sosem főztek meg – válaszolta Kóbor. – Bár időnként megesett, hogy megfürdettek, és az sem valami kellemes dolog. De azt hiszem, ha megfőznek valakit, az közel sem olyan rossz, mintha elvarázsolnák az illetőt.

– Ha ezt mondd, akkor veled még tényleg nem fordult elő, hogy megfőztek – felelték a rákok. – Semmit sem tudsz az egészsről. Ez a lehető legrosszabb dolog, ami valakivel megtörténhet. Már a megfőzés pusztán gondolatától olyan dühösek vagyunk, hogy belevörösödünk.

Kóbornak nagyon nem tetszettek a rákok, ezért ezt gondolta: „Nem érdekes az egész, úgyis hamar megeszik majd őket, én pedig ott fogok ülni, és végignézem az egészset!”

Mivel a rákoknak nem volt több mondanivalójuk, Kóbor nem tehetett mást, mint hogy csendben feküdt és azon töprenkedett, vajon miféle emberek tulajdonába került.

Hamarosan erre is választ kapott. Bevitték egy házba, a kosarat letették egy asztalra, kiemelték belőle a zacskókat meg a csomagokat. A rákok a konyhába kerültek, Kóbort pedig átadták annak a kisfiúnak, akinek szánták. A kisfiúk bevitte őt a gyerekszobába, és beszélni kezdett hozzá.

Kóbor talán megkedvelte volna a kisfiút, ha nem lett volna dühös – így azonban rá se hederített mindarra, amit a gyermek mondott neki. A kisfiú ugatott, a tudása szerinti legjobb kutyanyelven beszélt hozzá (elég jól beszélt kutyául), ám Kóbor meg sem próbált válaszolni. Egész végig azon gondolkodott, amit még a játékoknak mondott; azon, hogy az első alkalommal meg fog szökni. Ezen töprengett, meg azon, hogyan tudná végrehajtani a tervét. A kisfiú közben simogatta, ide-oda tologatta az asztalon és a padlón.

Végre beesteledett, és a kisfiú lefeküdt aludni. Kóbort az ágy melletti székre tették; ott ült mozdulatlanul, felemelt mellső praelikkal, mintha kérne valamit, egészen addig, amíg teljesen besötétedett. A redőnyt leeresztették ugyan, de odakint a hold a tenger fölé emelkedett, és ezüstösvényt varázsolt a víz színére; ezüstösvényt, ami a világ szélére és azon túlra vezető út azok számára, akik képesek végigmenni rajta. Az édesapa, az édesanya és a három fiúcska ugyanis a tenger partján lakott egy fehér házban, amelynek ablakai a semmibe vesző hullámokra néztek.

* * *

Amikor a kisfiúk elaludtak, Kóbor kinyújtózta fáradt, elgémberedett lábait, és halkán felvakkantott; a hangját senki

sem hallotta, legfeljebb a mennyezet alatt, a sarokban várakozó vén, gonosz pók. Ezután a székről átugrott az ágyra, az ágyról lebucskázott a szőnyegre; azután kiszaladt a szobából, le a lépcsőn, végig a házon.

Bár nagyon örült annak, hogy ismét tud mozogni, és megint valóságos és élő – olyannyira élő volt, hogy sokkalta jobban futott és ugrott, mint ahogy a legtöbb játékszer szokta csinálni éjszakánként –, rá kellett jönnie, hogy óriási veszélyek leselkednek rá, ha így járkal. Olyan kicsike volt, hogy amikor lement a lépcsőn, minden foknál úgy érezte, mintha magas fal tetejéről vetődne le; a lépcsőn való feljutás pedig borzasztóan fárasztó és nehézkes volt. Ráadásul az egészet hiába csinálta végig: természetesen minden ajtót zárva talált; és egyetlen rést vagy lyukat sem fedezett fel, amin keresztül kibújhatott volna. Ezért aztán szegény Kóbor nem menekülhetett el azon az éjjelen, és a reggel egy kimerült kiskutyát köszöntött, aki kérőn felemelt mellső praclikkal üldögélt a széken, pontosan azon a helyen, ahol gazdái este hagyták.

* * *

A két nagyobbik fiú mindig korán kelt, mert amikor jó volt az idő, futottak egyet a homokos parton, reggeli előtt. Azon a reggelen, amikor felébredtek és felhúzták a redőnyt, látták, hogy a nap kipattan a tengerből, tüzesen és vörösen, felhőkkel a feje körül – valahogy úgy nézett ki, mintha hideg fürdőt vett volna, és most törülközőkkel szárítgatná magát. A fiúk gyorsan felöltöztek, lementek a szikla tövébe, le a partra, és sétálgatni kezdtek. Kóbor velük tartott.

Amikor a Kettes Számú kisiú (Kóbor az övé volt) kilépett a hálószobából, megpillantotta Kóbort a fiókos szekrény tetején, ahová akkor tette, amikor hozzáfogott az öltözködéshez.

– Jaj, azt kéri, hogy kimehessen! – mondta, és a nadrágja zsebébe dugta a kiskutyát.

Ám Kóbor nem kérte, hogy kimessen, arra pedig különösen nem vágyott, hogy ezt éppen egy nadrágzsebben tegye meg. Pihenni akart és felkészülni a következő éjszakára; mert az járt a fejében, hogy ezúttal talán mégis megtalálja a szökés módját, elindul, és addig vándorol majd, amíg hazaér a kertjébe, és a pázsiton hagyott sárga labdájához. Úgy érezte, ha egyszer sikerül visszakerülnie a pázsitra, akkor minden rendbe fog jönni: megtörik a varázs, vagy pedig egyszerűen felébred és rájön, hogy ez az egész rossz álom volt csupán. Tehát, ahogy a kisfiúk lefutottak a szikla tövébe és végigszaladtak a homokon, Kóbor megpróbált ugatni és mocoogni, fészkelődni a nadrágzsebben. De bárhogy is próbálkozott, éppen csak egy kicsit tudott megmozdulni, pedig senki sem láthatta ott, ahol volt. Nem csüggedt, mindent megtett, amit csak bírt, és a szerencse melléje szegődött. A zsebben volt egy zsebkendő, egy gyűrött, gombóccá gyűrődött zsebkendő, és ez megakadályozta, hogy Kóbor túl mélyre csússzon. Hosszas erőlködésének és a kisfiú mozgásának köszönhetően még feljebb került, így sikerült kidugni az orrát; sikerült kiszimatolnia a zsebből.

Nagyon meglepte az, amit érzett, és amit látott. Addig még sosem látta, sosem szagolta a tengert; az a falu, ahol született, sok-sok mérföld távolságra volt a nagy víz zajától és illatától.

Hirtelen, ahogy kihajolt a zsebből, egy nagy, szürke és fehér madár húzott el alacsonyan, éppen a fiúk feje fölött, és ahogy elszárguldott, olyan hangot adott ki magából, mint ha valójában szárnyas macska volna. Kóbor úgy meglepődött, hogy kibillant a zsebből, és a puha homokra esett. Senki sem vette észre. A nagy madár továbbrepült és eltávolodott, nem

hallotta meg Kóbor erőtlen ugatását. A kisiújk is továbbmentek a parton, és nem is gondoltak a kiskutyára.

* * *

Kóbor először borzasztóan elégedett volt magával.

– Elszöktem! Elszöktem! – csaholta játéksaholással, amit csak más játékszerek hallhattak volna meg. A közelben azonban nem volt más játékszer. Azután megfordult, és lefeküdt a tiszta, száraz homokra, ami még mindig hideg volt az éjjeli csillagfürdőzéstől...

A kisiújk megfordultak, és elindultak haza, de a visszafelé vezető úton sem látták meg Kóbort, aki egyedül maradt az elhagyatott parton. Ekkor már korántsem volt elégedett. A parton senki sem járt, csak a sirályok, a homokban az ő karomnyomaikon kívül csak a kisiújk lábnyomait lehetett látni. Azon a reggelen a gyerekek a partnak egy olyan szakaszára látogattak el sétájuk során, ahol ritkán jártak. Ezen a helyen nem sűrűn fordultak meg emberek; igaz, a homok tiszta és sárga volt, a kövek fehéren csillogtak, a gyönyörűen kék-lő tenger pedig ezüstös tarajokkal a hátán futott a szürke sziklákhoz, ám volt valami kísérteties az egészben – kivéve a kora reggeli időszakot, amikor a nap még frissen ragyogott. Azt beszéltek, különös dolgok történnek ezen a helyen, időnként még délutánonként is; este pedig – a szóbeszéd szerint legalábbis – a partszakasz megtelik hablegényekkel és habléányokkal, meg olyan kicsiny tengeri goblinokkal, akik zöld tengeri növényekből font kantárba kapaszkodva, aprócska tengeri csikókon lovagolnak a sziklákhoz, hogy aztán a víz szélén, a habokban hagyják hátasaikat.

Ennek a kísértetiességeknek egyszerű oka volt: a partnak ezen a szakaszán a homoki varázslók – a *Psamathidák*, ahogy

a tengeri népek nevezik őket csobogó-locsogó nyelvükön – legvénebbike élt. A neve Psamathos Psamathides volt, legalábbis így mutatkozott be, nagy gondot fordítva a helyes kiejtésre. Bölcs, öreg lény volt ő, és sokféle-fajta teremtmény járt hozzá, mert kiváló varázslónak számított, és nagyon kedves is volt (azokhoz, akik ezt kiérdemelték), bár színleg kissé durvának hathatott. A tengeri népek éjféli báljait követően hetekig kacarásztak a tréfáin. Nappal azonban nem volt könnyű megtalálni. Szeretett beletemetkezni a meleg homokba, amikor a nap sütött; ilyenkor semmi több, legfeljebb csak hosszú fülének a hegye kandikált ki. De ha mindkét füle teljes egészében ki is lógott volna a homokból, a legtöbb embernek akkor sem tűnik fel, mert biztos hotnak vagy pálcának nézték volna azokat a cimpákat.

* * *

Lehetséges, hogy a vén Psamathos mindent tudott Kóborról. Egészen biztos, hogy ismerte azt az öreg varázslót, aki megbúvólta Kóbort; hisz mágusokból és varázslókból kevés van, ezért nagyon jól ismerik egymást, figyelemmel kísérik egymás tetteit, bár a magánéletben nem mindig a legjobb barátok. Bárhogy is volt, Kóbor ott feküdt a puha homokon, és kezdte nagyon magányosnak meg nagyon elhagyatottnak érezni magát. És ott volt Psamathos is, akit Kóbor ugyan nem látott, de azért ott volt, és őt nézte a homokbucka alól, amit előző este a hablegények hordtak össze neki.

A homoki varázsló azonban egyetlen szót sem szólt, Kóbor pedig meg se muikkant. Elmúlt a reggeli ideje, a nap magasabbra emelkedett, és forróbbá vált. Kóbor a tengerre nézett, ami a hűvösség ígérétevel hullámozott. Aztán rettenetesen megrémült. Először azt hitte, homok ment a szemébe, de az-

tán látta, tévedésről szó sincs: a tenger tényleg közelebb, egyre közelebb húzódik hozzá, egyre több és több homokot gyűr maga alá; és a hullámok egyre nagyobbá és habosabbá válnak.

Közeledett a dagály, Kóbor meg ott hevert, jóval a dagályszél alatt, de ezt egyelőre még nem tudta. Viszont egyre jobban megrémült, ahogy figyelt, és arra gondolt, hogy a csapkodó hullámok odajönnek a sziklákhöz, és bemossák őt a tarajos-habos tengerbe – ami még a szappanos fürdővíznél is sokkal, de sokkal rosszabb lehet.

* * *

Igen, ez meg is történhetett volna vele, ám mégsem került rá sor. Ki merem jelenteni, hogy Psamathosnak valami köze lehetett a dologhoz, bár az is elképzelhető, hogy a másik varázsló bűve ezen a kísérteties helyen, ennek a másik mágusnak a lakhelyén nem volt olyan erős, mint másutt. Bármilyen volt is az oka, történt, ami történt: amikor a tenger már egészen közel került hozzá, amikor Kóboron már-már eluralkodott a félelem, amikor kínlódván, vergődve, erőlködve feljebb próbált kúszni a parton, egyszer csak rádöbbsz, hogy – képes mozogni!

A mérete nem változott meg, de már nem játékszer volt. Gyorsan és ügyesen mozgott, pedig nappal volt. Már nem kellett két mellső lábát felemelve könyörögnie, oda futhatott, ahol keményebbnek tűnt a homok, és ugatni is tudott – nem amilyen játékuvatással, hanem valódi, éles manókutya vakkantásokkal. A hangja ugyanis tökéletesen illett manóméretéhez. Ennek aztán annyira megörült, hogy hangosan csaholni megvonyítani kezdett. Ha ott vagy a közelben, te is biztosan meghallod, mert elég messzire elhallatszott a hangja – valahogy úgy, mint a dombokról szélháton, visszhangként ideérkező pásztorkutya-ugatás.

Akkor aztán a homoki varázsló hirtelen kidugta fejét a homokból. Eléggé csúf volt szegény, és körülbelül akkora, mint egy jól megtermett kutya; ám az aprócska Kóbor így is félelmetesnek és roppant nagynak látta.

Kóbor leült, és azonnal abbahagyta az ugatást.

– Mire ez a nagy zajongás, kiskutya? – kérdezte Psamathos Psamathides. – Én éppen ilyenkor szoktam aludni!

Az igazat megvallva, neki aztán teljesen mindegy volt, mikor alszik, mert mindig megfelelőnek találta az alkalmat a pihenésre, kivéve akkor, ha valami olyasmi történt, ami szórakoztatta. Például amikor a meghívására érkező tengeri népek táncra perdültek. Ilyenkor kikászálódott a homokból, és leült az egyik sziklára, onnan nézte a vigasságot. A tenger szülőttei a vízben végtelenül kecsesek, ám amikor halfarkukra ágaskodva táncolni próbálnak a parton... Nos, Psamathos szerint ilyenkor mókás látványt nyújtanak.

– Én éppen ilyenkor szoktam aludni! – ismételte, amikor Kóbortól nem kapott választ. Kóbor még ekkor sem szólalt meg, csak bocsánatkérően csóválta a farkát.

– Tudod-e, ki vagyok? – kérdezte a varázsló. – Psamathos Psamathides a nevem, és én vagyok minden Psamathidák vezére! – Ezt még néhányszor, nagyon büszkén elismételte, minden egyes hangot külön hangsúlyozva, minden egyes „p”-nél homokfelhőt fúva az orrikaiból.

Kóbort majdnem betemette ez a sok odafújt homok, de csak ült ott, olyan rémülten és olyan bánatosan, hogy a homoki varázsló megsajnálta őt. Fel is hagyott azzal, hogy ádáznak tűnjék, és kitört belőle a nevetés.

– Jaj, de mókás kis kutya vagy, Kiskutya! Most jut eszembe: még sosem láttam ennyire kicsiny kis kutyát mint te, Kiskutya!

És ezzel újra felnevetett, majd hirtelen elkomolyodott.

– Mondd csak, mostanában nem volt vitád valami varázsló-szerzettel? – kérdezte szinte sűgva. Becsukta az egyik szemét, a másikkal pedig olyan barátságosan, olyan megértően nézett, hogy Kóbor mindent elmondott neki. Talán nem is volt szükség erre, mert Psamathos, ahogy már mondtam, valószínűleg mindent tudott, ám Kóbornak jólesett, hogy elbeszélgethet valakivel, aki a jelek szerint megérti őt, és akibe több ész szorult, mint a játékszerekbe.

– Igen, varázsló volt az illető – bólintott a homoki varázsló, amikor Kóbor befejezte a történetét. – A leírás alapján azt hiszem, a vén Artaxerxesről lehet szó. Perzsiából származik, de egy nap eltévedt, ez időnként még a legjobb varázslókkal is előfordul (hacsak nem maradnak mindig otthon, ahogy én teszem), és találkozott egy emberrel, aki útbaigazította ugyan, de nem Perzsia, hanem Pershore irányába. Azóta aztán ott lakik, kivéve amikor vakációzni megy. Azt beszélik róla, okos szilvaszüretelő az öreg – mert legalább kétezer éves, ha nem több –, és imádja az almabort. De ezzel ugyan nem jutunk messzire. – Ezzel Psamathos azt akarta kifejezni, hogy eltért a tárgytól, amiről beszélni akart. – A lényeg most az, hogy mit tehetnék érted?

– Nem tudom – mondta Kóbor.

– Haza akarsz menni? Attól tartok, nem változtathatlak vissza az eredeti méretedre, legalábbis anélkül semmiképpen sem, hogy előtte ki ne kérném Artaxerxes engedélyét. Tudod, pillanatnyilag nem akarok összeveszni vele. De azt hiszem, arra talán vállalkozhatok, hogy hazaküldjelek. Végül is Artaxerxes is hazaküldhetne bármikor, amikor kedve szotytyan rá. Persze, bárhová máshová is elküldhetne, legközelebb talán valami sokkal rosszabb helyre kerülsz, mint amilyen a játékbolt volt. Erre természetesen csak akkor kerül majd sor, ha tényleg megharagudott rád.

Kóbornak nagyon nem tetszett mindaz, amit hallott, és vette magának a bátorságot ahhoz, hogy kimondja: ha ilyen kicsiként térne haza, akkor valószínűleg nem ismernének rá. Legfeljebb Cinkes, a macska tudná, hogy valójában kicsoda, ezt pedig nagyon nem szeretné; el akarta kerülni, hogy Cinkes a jelenlegi állapotában felismerje.

– Jól van! – mondta Psamathos. – Akkor valami mást kell kitalálnunk. Közben, ha már újra valódi lettél, nem ennél valamit?

Mielőtt Kóbornak ideje lett volna arra, hogy kimondja: „De igen, légy szíves! IGEN! KÉREK SZÉPEN!”, a homokon, éppen előtte megjelent egy pici tányér, amin kenyérke, kevés mártás és két kicsi, éppen megfelelő méretű csont volt; és megjelent előtte egy kis ivótál is, teli vízzel, az oldalán kékbetűs felirattal: „IGYÁL, KÓBOR, OLTSD A SZOMJAD!” Kóbor evett és ivott, mindent eltüntetett, azután pedig megkérdezte:

– Hát ezt hogy csináltad?... Köszönöm!

Azt, hogy „köszönöm”, utólag tette hozzá, mert tapasztalata szerint a varázslók és a hozzájuk hasonló szerzetek eléggé érzékenyek és sértődékenyek voltak. Psamathos válasz helyett csupán elmosolyodott. Kóbor lefeküdt a forró homokra, és elaludt; csontokról álmodott, meg arról, hogy macskákat kerget fel a szilvafákra. A macskák a fák ágai között zöldkalapos varázslókká változtak, és hatalmas, padlizsán nagyságú szilvákat hajigáltak le rá. A szél közben szelíden fújdogált, és szinte teljes egészében betemette a homok alá az alvó kiskutyát.

* * *

Ez volt az oka annak, hogy a kisiúk nem találtak rá, bár kifejezetten azért mentek le a partra, hogy megkeressék. Közvet-

lenül azután lementek, hogy a Kettes Számú kisiú felfedezte kutyája elvesztését. Ezúttal az édesapjuk is velük tartott; és csak keresgéltek, kutakodtak, míg a nap lejjebb ereszkedett és az uzsonnaidő közeledtét mutatta. Ekkor az édesapa hazavitte a kisiúkat; kijelentette, nem maradhatnak tovább – túlságosan sok különös dolgot tudott erről a helyről. A Kettes Számú kisiúnak ezután kis ideig meg kellett elégednie azzal a közönséges, hárompennys játékkutyával, amely ugyanabból a boltból származott, ahol az édesanya Kóbort vásárolta. Meg kellett elégednie ezzel, de – annak ellenére, hogy csak rövid ideig vallhatta a sajátjának – sosem felejtette el a kicsiny, pracliját kérően felemelő, első Kóborát.

Nem nehéz elképzelni, milyen szomorúan ült le uzsonnázni azon a délutánon, milyen bánatos volt, amikor egyáltalán nem volt kutyája. Legalább olyan szomorú, mint az az idős hölgy, aki messze lakott a tengertől, és aki Kóbor gazdája volt akkoriban, amikor a szeleburdi kiskutya még valódi, megszokott méretű állatként élt. Az idős hölgy hirdetési cédulákat készített, amelyekben pontosan leírta „elveszett” kiskutyája külsejét: „...fehér és fekete fülek, a neve Kóbor”.

Kóbor pedig, aki miatt ennyien szomorkodtak, eközben a homokban aludt. Psamathos ott szunyókált a közelében, kényelmesen elnyúlva, karját domború hasán keresztbe téve.

